

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Обектът "Учебно – експериментална база към Биологически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ се намира в местността „Витоша ВЕЦ Симеоново“, пл.526, кв.120, гр. София.

Общата площ възлиза на 54 378 кв.м.

Обектът попада в долния лесорастителен пояс на Софийско поле и за него са характерни типичните екологични и климатични условия.

Целите на настоящия проект „Създаване на растителни колекции с учебно-образователна цел“ са:

- създаване на дендрариум, в който да се експонира растителност, като продължение на ботаническите градини;
- отглеждане и размножаване на растения при контролирани условия;
- развиване на образователната дейност свързана с наблюдение, проучване, отглеждане и използване на различни видове растения;
- създаване на предпоставки за подпомагане и популяризиране на биопроизводството и биологичното разнообразие;
- прилагане на информационни и образователни дейности и обучения свързани с опазването на биологичното разнообразие.

1. Съществуващо положение

Към настоящия момент на територията на обекта, съществуващите сгради са:

- 1) Административна сграда
- 2) Склад и халета за съхранение и техническа поддръжка на обслужващата селскостопанска техника
- 3) Оранжерия, с прилежащи обслужващи помещения – склад, котелно
- 4) Хамбар
- 5) Сграда за учебно – експериментални цели
- 6) Гаражни клетки

Пътната инфраструктурата е изградена частично.

Водното захранване става чрез самостоятелни водоизточници.

В югоизточната част и по периферията на парцела има масиви с дървесна и храстова растителност.

На територията на имота са обособени:

- ✓ Овощна градина - засадени са овощни дървета: орехи, ябълки, круши, праскови, вишни, череши, лешници, арония и др.
- ✓ Воден кът с водоплаващи птици - разработен е в източната част на парцела в близост до съществуваща сграда. Този кът успешно се вписва сред съществуващата растителност и неживия материал представен от големи кръгли камъни (морени), които кореспондират на намиращата се в близост планина Витоша. Около водното огледало могат да се устроят отделни места за почивка.
- ✓ Зона за спорт - обособена е зона за конен спорт с манеж.
- ✓ Компостно депо - поради голямото количество растителни остатъци при поддържането на отделните участъци е обособено компостно депо. Целта е

да се оползотвори частично количеството органичен отпаден материал, което се акумулира в базата, както и да се реализира модел на компостиране с образователна цел.

2. Функционално зонироване

Схемата с функционално зонироване отразява разположението на отделните обособени зони една спрямо друга, както и връзката им със съществуващата база по отношение на сграден фонд и инфраструктура. Зоните са съобразени с наличната растителност.

3. Идеино-дендрологично решение

Растителните колекции с учебно-образователна цел ще бъдат ситуирани в дендрариума и в част от разположената в близост зеленчукова градина.

• Дендрариум

Дендрариумът обхваща по-голямата южна част на парцела. Площта му възлиза на 7 215 кв. м. - представлява постоянна експозиция на колекция от дървета и храсти на открито. При изграждането на дендрариума се цели запазване на съществуващите дървесно - храстови масиви по периферията на парцела и вписването им в конкретната зона.

Проектът предлага декоративни групи от иглолистни и широколистни дървета в комбинация от вечнозелени, сенкоиздържливи, иглолистни, цъфтящи храсти и почвопокривни растения. На места има акценти от солитери, които са ситуирани в тревната площ.

Тук ще се поддържат и допълват колекции от растителни видове от цял свят. Те ще служат за база, която разширява познанията за растителното царство. На територията ще се провеждат мероприятия по:

- опазване "ex situ" на редки и застрашени растителни видове,
- природозащитно образование и възпитание
- обмен на семена и растителен материал с други ботанически градини
- ботанически изследвания и наблюдения
- студентски практики
- ботаническа разходка

Демонстрирането на растителните колекции ще се осъществи на ландшафтно-декоративен принцип, при който определящ е декоративният признак на видовете.

Растителността е решена и подбрана, съгласно цялостната композиция на конкретната зона. Тя е представена от дървесни видове, които са студоустойчиви и издръжливи на климатичните условия. Видовете са съобразени и с изложението на парцела. Всичко това в комбинация с добра поддръжка допринася за оптималното развитие на растителността и максимален декоративен ефект.

Предвидени са: 25 вида иглолистни дървета; 47 вида широколистни дървета; 14 вида иглолистни храсти; 210 вида широколистни храсти в това число вечнозелени, цъфтящи и с опадливи листа; 8 вида катерливи растения и 15 вида перенни или многогодишни цветя.

Разработена е алейна мрежа в смесен стил, която с рисунъка си подпомага разглеждането на отделните видове колекции. Разработени са маршрути с различна продължителност и тематика.

• **Зеленчукова градина с кът за занимания с деца**

Зеленчуковата градина е разположена в непосредствена близост до дендрариума в източна посока. Този участък ще демонстрира биоразнообразие от едногодишни, двугодишни и многогодишни ядливи растения.

Целта е да се наблегне на видовото разнообразие, значението на опазването на околната среда и екосъобразния начин на живот. При разработването на тази зона могат да се приложат пермокултурните принципи на дизайн: билкови спирали; живи плетове от ядливи храсти; малка водна площ за събиране на дъждовна вода и др. Понятието пермокултура е измислено от австралиеца Бил Молисън, като обединение на permanent culture и agriculture. Впоследствие формулировката добива по-широко приложение, като засяга много и различни аспекти, сред които: градинарство, земеделие, култура на живеене и взаимодействие с околните и природата.

Могат да се включат различни дейности, под формата на „уроци на открито“ и практически занимания по градинарство. Разработването на кътове за обучение на открито предоставя добра възможност за практически занятия в дендрариума с тематичните градини в него.

Предвижда се изграждането на дървен навес с преблизителни размери 6м./8м., целта на който е да подпомага трудовия процес, като сушене на билки и подправки, провеждане на занятия, прибиране на инструменти, съхраняване на семена и др.

В бъдеще се предвижда изграждането на:

горски участък, който ще е разположен в близост до декоративния разсадник, в източна посока, върху терен със съществуващ дървесен масив. Предвижда се разработването на пътека, по чиито маршрут да има различни информационни табла и демонстрационни хралупи, хранилки и/или убежища на диви животни, характерни за местността;

паркинг, който ще бъде до подхода към обекта откъм ул. "Филип Кутев", с капацитет от 36 паркоместа, чиято цел ще е да обслужва посетителите на обекта.

02. 2014 г.
гр.София

Изготвили:

ланд.арх. Вера Дянкова

ланд.арх. Петя Попова